

Förtydligande angående regelverk kring att ordinera, iordningsställa och administrera vaccin (läkemedel)

På grund av flera frågor angående vilken roll läkarstudenter, undersköterskor, tandläkare och andra kan ha i vaccinationsarbetet kommer här ett förtydligande.

Ordinera vaccin

Vad: För att ett läkemedel ska kunna ges, måste det först ordineras.

Vem: Alla läkare* samt vissa sjuksköterskor kan ordinera vaccin. Efter behörighetsutbildning, kan andra sjuksköterskor än barn- och distriktssköterskor förklaras ha kompetens att ordinera vaccin.

Delegering möjlig: **Nej.** Uppgiften att ordinera kan aldrig delegeras.

Iordningsställa vaccin

Vad: Med iordningsställa menas att späda och dra upp vaccinet i spruta.

Vem: Alla läkare*, sjuksköterskor, tandläkare, receptarier och apotekare får iordningsställa vaccin.

Delegering möjlig: **Ja.** Uppgiften att iordningsställa kan delegeras till annan personal av läkare eller sjuksköterska.

Administrera vaccin

Vad: Administrera innebär att ge vaccinet till patienten, dvs injicera det intramuskulärt.

Vem: Alla läkare* och sjuksköterskor.

Delegering möjlig: **Ja.** Uppgiften att ge den intramuskulära injektionen kan delegeras till annan personal av läkare eller sjuksköterska.

**Alla läkare inklusive icke-legitimerad läkare på underläkarförordnande efter termin 9.*

Det är alltså möjligt att anställa annan personal (ssk student, läkarstudent före termin 9, undersköterska) för att dra upp vaccin och ge vaccin, förutsatt att uppgiften delegerats. För att kunna delegera måste man ha kontrollerat att personen kan utföra det moment man delegerar och den som delegerar har fortsatt ansvar för arbetsuppgiften.

Hur skulle ett arbetsflöde på en vaccinationsmottagning kunna se ut?

Ordinationer ska normalt vara skriftliga. Den lösning vi har i Cosmic med boten gör både själva ordinationen och dokumentationen. Det finns möjlighet att ange annan ordinator i boten, men då krävs att ordinationen finns i skrift någonstans i journalen vilket gör det krångligt. Man skulle kunna tänka sig ett flöde där sköterska eller läkare bedömer hälsodeklarationerna och kör boten, och har 2 undersköterskor eller annan personal som delegerats uppgiften att administrera (ge vaccinsprutan). Frågan är hur effektivt det blir?

Jag tror då mer på att använda läkarstudenter efter termin 9 som kan anställas som underläkare och därmed både kan ordinera och administrera, och kanske istället delegera uppgiften att iordningsställa (dvs dra upp sprutorna) till någon individ som får särskild träning för det. Skulle rentav kunna vara bra, då vi vet att det är lätt att misslyckas med att få ut rätt antal doser ur Pfizer om det är många nya/ovana.

Jonas Ekström
Överläkare, Vaccinsamordnare